

Staré rozpadající se kmeny stromů a trouchnivějící pařezy jsou pro přírodu důležitější, než by se na první pohled mohlo zdát. Pro mnohé drobné živočichy a hmyz představují obydlí i bohatý zdroj potravy. Některé druhy se dokonce bez tohoto, jak říkáme, mrtvého dřeva vůbec neobejdou – ničím jiným se totiž neživí.

Když na sebe narazí dva roháčí samci, může být zle... Jsou totiž velcí rváči a k boji mezi sebou využívají svá výrazná kusadla. A o co se perou? To je jednoduché – přeci o přízeň samičky nebo o jídlo.

Přestože to zvenku není vidět, uvnitř stromů to klokotá životem. Pod kůrou i uvnitř dřeva se to hemží brouky, v dutinách mají svá hnízda ptáci, sovy nebo veverka.

Jak pařez stárne, nabývá na kráse a zajímavosti. Obrůstá mechem, vznikají v něm prohlubně, obydluje ho hmyz a drobná zvířata. Svým rozkladem dává půdě živiny... A někdy z něj vyroste nový mladý stromek, který jej postupně nahradí.

Přírodní lampička ▲

Poletuje-li na kraji lesa světélko, máme štěstí na světlušku. Létat dokáže jen sameček, ale samička, žijící při zemi, umí zase mnohem více zářit. Světluškám svítí zadeček a jednotlivé druhy se rozpoznávají díky četnosti, s jakou světélkují – své lampičky totiž umí zapnout a vypnout. A proč svítí? No přeci aby se našly.

Byl to stařík ►

Za každý rok, kdy strom roste, se na jeho kmeni vytvoří prstenec, kterému říkáme letokruh – silnější, světlý na jaře, tenčí a tmavý na konci léta. Když je všechny na pařezu nebo pokáceném stromě spočítáme, zjistíme, jak byl starý. Ale nejen to – letokruhy nám také prozradí, co strom prožil nebo jaké kdy bylo počasí.

Dotkni se ►

Víš, čím hmyz ohmatává a očichává svět? Slouží mu k tomu tykadla, jakési anténky na hlavě. Mají nejrůznější tvary i délky a na sobě umístěné velké množství smyslových receptorů. Díky nim se hmyz orientuje v prostoru, vnímá teplotu, vlhkost vzduchu nebo rychlost větru.

◀ Lesní postrach

Přestože má lasička krátké nožky, je nesmírně mrštná a dravá. Drobní hlodavci a ptáci se jí právem obávají. Lasice se díky štíhlému tělu protáhnou do kdejaké nory, kde loupí potravu nebo zakousnutím do krku loví svou kořist. A neustanou ani v zimě, protože se na rozdíl od spousty jiných zvířat neukládají k zimnímu spánku.

◀ Většinu života larvou

Než se z roháče stane dospělý brok, zabere to několik let. Poté, co samička naklade vajíčka do rozkládajícího se dřeva, to trvá klidně i šest let, než se larva zakuklí a vylíhne. Dospělý brok žije jen krátce, pouhý měsíc nebo dva, a má jedinou úlohu – rozmnožit se.

Malí drsňáci ►

Na povrchu mechů a lišejníků žijí želvušky. Jsou maličké jen asi jeden milimetr, mají osm nožek a srndovní čumáček. Přestože milují měkký mech, jsou to jedni z nejodolnějších tvorů planety. Přežijí takřka všude – údajně i na oběžné dráze země.

Čistý vzduch ▼

Lišejníky mají mnoho podob. Některé pevně srůstají se svým povrchem a vypadají spíše jako skvrny, jiné svými bohatými větvičkami trčí do prostoru. Lišejníky se skládají ze dvou částí – z houby, která jim dává tvar, a ze zelené řasy, která se stará o jejich výživu. A protože jsou citlivé na znečištění prostředí, říká se, že kde rostou lišejníky, tam je čistý vzduch.

◀ Nic nekončí

Vzniku pařezu předchází smutná událost. Strom je pokácen lesníky nebo třeba vyvrácen vichřicí. Kácením se utváří rovné pařezy s krásně čitelnými letokruhy, ale pokud se strom zlomí nebo uhnije, je nepravidelný a porušený. Ať tak či onak, brzy se to kolem něj bude opět hemžit životem.

